Кирило ГОРОБЕЦЬ,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова
(м. Житомир)
e-mail: gorobets.kirill1999@gmail.com

Науковий керівник:
Юлія СУПРУНЧУК,
доцент кафедри іноземних мов
Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова
(м. Житомир)

СТРАТЕГІЇ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ КУРСАНТАМИ ВВНЗ

Володіння англійською мовою є важливою складовою професійної підготовки сучасного військового фахівця. Під час мовної підготовки курсанти працюють з англомовною професійною лексикою, абревіатурами, технічними характеристиками, інструкціями та іншими фаховими матеріалами. Особливо значний обсяг військової термінології опановується під час вивчення англійської мови професійного спрямування.

Практичний досвід свідчить, що основна складність полягає не стільки у встановленні значення нового англомовного терміна, скільки в його запам'ятовуванні, розпізнаванні під час читання й аудіювання та подальшому самостійному використанні. Механічне заучування пар «англійський термін – український відповідник» не завжди забезпечує тривале збереження військової лексики в пам'яті. Більш результативним виявляється багаторазове використання одного терміна в різних видах навчальної та професійно орієнтованої діяльності.

На основі досвіду самостійної мовної підготовки можна виокремити п'ять стратегій, які сприяють поступовому переходу англомовної військової термінології з пасивного до активного словникового запасу.

Першою стратегією є тематичне групування військової лексики. Терміни легше запам'ятовуються, якщо вони не вивчаються ізольовано, а об'єднуються навколо певного професійного процесу або ситуації. Наприклад, під час опрацювання теми *Signals Intelligence* (радіоелектронна розвідка) окремі лексичні одиниці *signal, intercept, analyse, location, report*

можна пов'язати в логічну послідовність: *detect a signal → intercept a signal → determine its location → analyse the information → report the results*. У такому випадку запам'ятовується не лише значення окремого терміна, але й типові словосполучення та логічні зв'язки між професійними поняттями. Це полегшує подальше використання засвоєної лексики під час читання фахових матеріалів та побудови власних висловлювань. Такий підхід допомагає створити асоціативні зв'язки, які сприяють кращому запам'ятовуванню [1]. Сьогодні є багато онлайн-сервісів, що допомагають знайти реальні приклади використання англійських військових слів у тексті чи мовленні. Серед них: Ludwig.guru, Context Reverso, English-Corpora.org.

Другою стратегією є використання флеш-карток із професійним контекстом. Існує багато безкоштовних і зручних застосунків (Anki, Quizlet, Memrise), але й паперові картки чудово підходять – деякі дослідження показують, що фізичне написання покращує запам'ятовування [2]. Звичайна картка, що містить лише англійський термін та його український відповідник, дозволяє перевірити знання значення слова, але не завжди сприяє його активному використанню. Тому до терміна варто додати коротке визначення, типове словосполучення або контекст. Наприклад: з одного боку – *intercept*, з іншого – *to detect and obtain a transmitted signal; intercept a signal; intercept communications.* Після роботи з картками засвоєння терміна перевіряється шляхом складання власного речення, наприклад: *The signal was intercepted and analysed*. Таким чином флеш-картки використовуються не лише для впізнавання слова, а як перший етап його активного застосування [1].

Третьою стратегією є регулярна робота з актуальними англомовними новинами та відеоматеріалами професійного спрямування. На відміну від навчального тексту, зміст новинних матеріалів постійно оновлюється, проте ключова професійна термінологія повторюється у різних контекстах. Це дає змогу одночасно стежити за актуальними подіями у професійній сфері та закріплювати англомовну лексику. Для пошуку відкритих матеріалів можуть використовуватися офіційні англомовні ресурси (nato.int, ncia.nato.int, defense.gov), а також професійні оборонні видання (nsa.gov, army.mil). Yarn.co – унікальний сервіс, який шукає короткі відеофрагменти з фільмів та серіалів за ключовими словами. Чудово підходить для пошуку військового сленгу та розуміння його вимови й емоційного забарвлення.

Практичним продовженням цієї стратегії є проведення оперативного інформування англійською мовою. Оскільки перша навчальна пара у ВВНЗ щодня розпочинається з оперативного інформування, ця частина повсякденної навчальної діяльності може одночасно використовуватися для регулярної практики професійної англійської мови. Для підготовки такого інформування обирається актуальний матеріал із надійного англомовного джерела, визначається його основний зміст та 5–7 ключових професійних термінів, після чого готується коротке повідомлення англійською мовою.

Четвертою стратегією є регулярне повернення до раніше опрацьованої військової лексики. Навіть добре засвоєні терміни поступово забуваються, якщо тривалий час не використовуються. Тому під час самостійної підготовки застосовується коротке систематичне повторення: повторювати слово не щодня, а у момент, коли ви ось-ось його забудете. Anki – безкоштовний застосунок, який автоматично планує повторення. Просто додавайте нові слова і алгоритм сам вирішить, коли показати їх знову[2]. Також під час самостійної підготовки для повторення раніше опрацьованої військової лексики курсантами практикується короткий алгоритм, який умовно можна позначити формулою «5–3–1»: пригадати без словника 5 професійних термінів, скласти з ними 3 власні речення та протягом 1 хвилини висловлюватися за відповідною професійною темою. Такий алгоритм поєднує відтворення термінів із пам’яті з їх подальшим використанням у зв’язному професійно орієнтованому мовленні [3]. Наприклад, обираються *intercept, emitter, frequency, transmission, analysis*. Після відтворення їх значень складаються три речення, а завершальним етапом стає коротке пояснення англійською мовою поняття *Signals Intelligence* або опис умовної професійної ситуації.

П’ятою стратегією є використання англійської мови як засобу повсякденного професійного спілкування під час самопідготовки. Особливістю цієї стратегії є використання англійської не лише під час підготовки до занять з іноземної мови, а й під час опрацювання матеріалу спеціальних дисциплін. Під час годин самопідготовки спілкування між курсантами може здійснюватися англійською мовою навіть тоді, коли вони готуються до заняття зі спеціальної дисципліни. У такому форматі англійська мова перестає бути лише предметом вивчення і стає засобом

опрацювання матеріалу спеціальної дисципліни. Одночасно повторюється фаховий зміст, закріплюється відповідна англомовна термінологія та формується звичка використовувати англійську для професійного спілкування.

Досвід самостійної роботи з англомовною військовою термінологією свідчить, що її опанування не повинно обмежуватися спеціально відведеним часом для вивчення англійської мови. Значний потенціал мають повсякденні види діяльності курсанта: робота з флеш-картками, читання професійних новин, перегляд англомовних матеріалів, оперативне інформування, підготовка до спеціальних дисциплін та спілкування з одногрупниками англійською мовою.

Важливою перевагою такого підходу є можливість інтегрувати мовну практику в уже наявну навчальну діяльність без істотного збільшення навчального навантаження. Підготовка до спеціальної дисципліни одночасно стає практикою англійської мови професійного спрямування, а пошук актуальної професійної інформації – джерелом нової лексики.

Отже, критерієм засвоєння англомовного військового терміна може вважатися не лише здатність назвати його український відповідник, а насамперед можливість розпізнати термін в автентичному професійному контексті, зрозуміти його значення та самостійно використати під час обговорення фахового питання англійською мовою.

Список використаних джерел:

1. Тасиць Т. 11 способів запам’ятати англійські слова. *Школа англійської мови ФЛЕШ*. 2025. URL: https://flashstudies.net/blog/11-ways-to-remember-english-words (дата звернення: 06.10.2026).
2. Як швидко запам’ятовувати англійські слова: 7 методів, які реально працюють. *Uplang*. 2026. URL: https://uplang.com.ua/blog/iak-svidko-zapamiatovuvati-angliiski-slova-7-metodiv-iaki-realno-praciuiut (дата звернення: 07.10.2026).
3. 4/3/2 Fluency Technique. *Lesson: Impossible*. 2021. URL: https://www.lessonimpossible.com/blog/4-3-2-technique (дата звернення: 07.10.2026).